

РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

Тектонске промене на (не само) глобалном медијском тржишту настале после дигиталног цунамија који је обишао целу планету, додатно употпуњене последицама економске кризе која (иако су нас уверавали другачије), још увек траје, у потрази за новим успешним моделима пословања, изнова су актуализовали тему односа медија и ПР-а, преобладајућег утицаја различитих ПР извора на уређивачку политику свих медија без изузетка, потврђујући претњу нарастајућег тренда глобалног сторителинга (storytelling). У потпуности трансформисани начини комуникације, нови комуникациони канали, криза новинарске професије, али и континуирано смањивање ресурса за прикупљање и обраду вести – отворили су нове додатне просторе све снажнијој ПР индустрији. Формални и неформални центри политичке и економске моћи, захваљујући друштвеним мрежама и квантуму онлајн заједнице, увелико директно испоручују своје поруке, заобилазећи чак и посредство новинара професионалаца, који су пак све мање креатори и интерпретатори истраживачи, а све више сарадници ПР центара и саучесници тренда доминације садржаја који долазе из поља односа с јавношћу.

Ово су само неки од бројних разлога који су подстакли приређивача да се прихвати приређивања 139. броја часописа Култура. Чињеница да се мање више све медијске индустрије у Европи и региону (али и у САД) налазе у сличној ситуацији неминовно је наметнула и међународни карактер овог броја. У том смислу највећи број радова који је пред вама резултат је Прве међународне научне конференције под називом: „Медији и ПР – Утицај ПР-а на уређивачку политику медија у региону“ одржане у јуну ове године у Бијелом Пољу у Црној Гори. Учесће представника (теоретичара и практичара) чак седам земаља Европе и региона и тринаест Универзитета само је потврдило актуелност и акутност заједничког проблема, баш као и резултати истраживања који су том приликом изнети. Управо из тог разлога, приређивач који је уједно био и суорганизатор овог скупа, посебну захвалност дугује колегиницама и колегама из: Хрватске, Црне горе, Мађарске, Македоније, Босне и Херцеговине, Републике Српске и Србије који су приредили своја излагања за 139. број часописа Култура. Избором радова

покушали смо да обухватимо све медије од традиционалних до нових, од штампе, радија и телевизије до онлајн медија и друштвених мрежа. Свесни да доминација ПР-а над медијима као глобални тренд има негативне последице за вредност новинарске професије и урушавање значаја медија за структуралну промену политичког система и друштвеног понашања, аутори су се нашли на заједничком задатку тражења решења кроз неопходну научну, стручну и медијску сарадњу како би се одговорило на сложене изазове. Стога је донесен и низ закључака у форми препорука, које приређивач износи у свом ауторском раду, не само зато што је то његова обавеза, већ као неопходне претпоставке за успостављање сарадње медија и ПР служби уз поштовање принципа њихове међусобне одвојености али и конструктивне и партнерске сарадње. Наиме општа је, верујемо, сагласност да је смисао новинарства у савременом друштву могуће обнављати једино на вредностима на којима ће се успостављати култура медијског дијалога, слободе и толеранције. Управо зато један од заједничких циљева је развој новинарства и ПР-а као важних креатора јавног мњења и друштвене сцене и медијатора друштвених промена који доприносе снажном конституисању друштвених односа на основама демократске политичке културе.

Други не мање важан разлог приређивача лично јесте латентни недостатак ове врсте домаће литературе кроз теоријско емпиријска истраживања и промишљања. Зато се надамо да ће овај међународни зборник радова бити мали допринос и подстицај пре свега студентима курсева новинарства и ПР-а на свим нивоима и на факултетима у Србији и региону. Јер једино заједнички напори на стварању нове медијске културе и нове медијске парадигме нуде могући одговор на сложене друштвене промене и предуслов су за демократску консолидацију модерних политичких заједница.

Проф. др Веселин Кљајић

У Београду, јул, 2013. године